

# TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.  
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.  
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la  
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.  
Correspondențele sînt a se adresa la:  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.  
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

## Consolidarea bisericeii române ortodocse din Ungaria și Transilvania.

Oreștie, 10/22 April, 1887.

Fasele, prin cari a trecut biserica română ortodocșă din imperiul habsburgilor sunt deja cunoscute, și cunoscut este înaintea ori căruia român cărturariu, ce a suferit ea cu deosebire dela fatala desbinare. Era anilor 1860 a revărsat și asupra bisericeii ortodocse române unele rađe de lumină și de speranțe îmbucurătoare. Politica a jucat totdeauna rol în desvoltarea bisericilor și aceasta se pare, că și astăzi mai are înrîurările sale asupra diferitelor biserice. Este un secret public, că catolicismul în Transilvania pre timpul principilor reformați a fost represat și consolidarea catolicismului la noi datează dela încorporarea Transilvaniei la casa habsburgică. Singură, Maria Theresia, a fundat preste 60 de biserice, le-a dotat cu domenii și venit, din cari se susțin și astăzi și fac propagandă între credincioșii celorlalte confesiuni.

Biserica română încă s'a bucurat de unele prerogative — încât aceste se pot numi prerogative — de a i-se concede ca din mijloacele proprii să se croească oare-care poziție în stat. Aceste prerogative, pe lângă unele mici restricțiuni le are și astăzi și așa dacă e ca să vorbim de o consolidare a bisericeii ortodocse române, aceasta stă în strînsă legătură cu jertfele, ce pot aduce fii și credincioșii ei pentru ea. Avem multe, foarte multe de făcut și dacă la aparință s'ar vedé, că sunt puține jertfele ce aducem, ele totuși sunt în proporțiune cu starea materială, de care dispunem, suficiente.

După aceste premise — trebuie să vedem, că oare dăm-ne noi silința, ca să ridicăm biserica la nivelul acela de a putea sta în rëndul celorlalte biserice? sau doar, că cu o ușurință proprie neamului nostru ne legăm în speranțe, că, ce nu facem noi, o să facă următorii noștri.

Din ce se aprofundează omul în aceasta materie mai mult, din ce observează și trebuie să observeze neglijențe, cari nu pot fi justificate la nici un cas.

Am accentuat, că soarta bisericeii, dacă e ca să prospereze, este mai mult sau mai puțin condiționată dela oamenii chemați ca să execute legile și respective să se îngrijească de prosperarea, consolidarea și existența ei.

Biserica ca atare are numai mijloace morale, cari de regulă, între împregiurările de astăzi — nu prea sunt însoțite de rezultatele cele mai îmbucurătoare, pentru că poporul român încă nu a ajuns la

starea de a înțelege, că el există, și va exista și în viitoriu, numai sub scutul bisericeii.

În Ungaria față de ortodocșii români și sârbi nu domnesce tocmai părerea, că ei ar trebui sprijiniți și ajutamați, ca să prospereze și aceasta o dovedește broșura cea mai recentă a lui Dobrzansky. Nu reflectez la aceasta broșură, care ca un product isvorit din nemulțămirea, ce trebuie să o aibă credincioșii bisericeii ortodocse ci revin la ale noastre trebi.

Legislativa bisericeii noastre, sinodul și congresul crede, că a făcut mult, dacă a adus unele normative și legi obligatoare pentru credincioșii noștri, ear executiva lor de regulă o concrede organelor sale, începând dela consistoriu până la oficiile parohiale și viceversa. Tot forma aceasta de guvernare o vedem și în stat.

Se combate guvernul țerei, când nu este la culmea misiunii sale, dar de regulă se combate un ministru sau oficial, în al căruia resort se întemplită neregularitățile ori chiar abuzurile și ministrul respectiv, trebuie să se ducă.

În biserică nu i este dat nimenui a scî, că cine a referat și lucrat actul cutare, respective unde stă — de multe ori — timp îndelungat neresolvat.\*)

Puși odată în aceasta poziție, credincioșii ei, trebuie să se mulțamească cu ceea ce li se presentează în singuraticile casuri concrete, și numai pe aceasta cale pot să se convingă, că cei puși de biserică, ca să privegheze cu ochi de Argus pentru ea și interesele ei, își și fac datorința.

Singurul, care poate scî și se poate convinge despre bunăvoința, și capacitatea ministrilor (asesori) sei, este și rămâne curat numai arhierul. O poziție mai grea, nici că se poate închipui ca a arhierului român ortodocș, ale căruia mâni sunt legate de statutul organic așa încât, El trebuie să primească pe cel ales de reprezentanța bisericeii, bun, rău de un ministru al seu și încă pe viață. (Senatul bisericesc. Red.)

Nu intenționez a învinovăți pe nimenui și-mi place a crede, că funcționarii mai înalți ai bisericeii noastre sunt pătrunși toți de însemnătatea misiunii lor a promova în conșelegere cu arhierul cauzele bisericeii, dar oameni fiind cu toții, se pot ivi totuși unele bănueli, până când responsabilitatea se derivă de regulă numai asupra capului, și nu ne putem închipui o astfel de stare de lucruri, ca toate relele ce se atribue și de și în public și pe cale privată capului bisericeii noastre, să se poată reduce numai și numai la persoana dînsului.

\* Aceasta ar fi corect, dacă ar fi așa.

Red.

Lipsa de disciplină a fost totdeauna inamicul cel mai declarat al progresărei normale, și noi, cari trăim în imediată atingere cu bazele organismelor noastre bisericesci și departe de centru, vedem lucrurile poate într'o formă mai destilată, și suntem nevoiți a constata lipsa de disciplină de sus și până jos.

Până când nu se va introduce o disciplină și încă o disciplină rigoroasă ca toți funcționarii să fie la postul lor, cauzele bisericeii nu pot să prospereze, ci ele vor suferi se înțelege în dauna organismului întreg.

Considerațiunile de tot soiul trebuie să înceteze și să facă loc adevăratelor interese ale bisericeii, pentru că nu putem crede, ca să fie în interesul bisericeii, dacă un act divorțial stă cu anii neresolvat, și se înmulțesc concubinatele; dacă o parohie rămâne în vacanță până studiază feciorul popi, s'au până-i crește fata și credincioșii trec la alte biserice; nici nu este în interesul bisericeii de a susține pe un protopop în postul seu, care cu anii nu iașă din locul reședinții, nu a convocat și ținut nici un sinod ori comitet protopresbiterial, ci lasă averile bisericilor pradă în mâinile unui preot de rea credință, sau a unui episcop corupt.

Pe noi nu ne spriginesce nimenea, nu ne ajută nimenea, deci rămâne ca se ne ajutăm noi pe noi — și ajutorul acesta nu va avea nici o valoare, până nu vom pune și încredința agendei noastre în mâni oneste și la bărbați probați și pătrunși de misiunea lor.

Alte biserice fac tot asemenea, pentru ce biserica noastră să pună în mâna unui sinod protopopesco viitorului unui tract întreg, când membrii acelui sinod, — onoare excepțiunilor, — sunt conduși curat numai de interese familiare sau de nepotism.

Este drept, că consistoriul a făcut us bun în 2—3 casuri de dreptul seu denumind și pe cel cu minoritatea, dar postul de protopresbiter fiind el unul din cele mai însemnate posturi nu numai de încredere, ci totodată și de a da viață unui tract întreg, el trebuie pus în mâinile bărbaților celor mai competenți, celor mai activi, celor mai cu tact și pricepere, dacă voim ca să dăm înainte.

Agitațiunea contra bisericeii noastre s'a început pe toate coardele. „Kulturgylet”-ul din Cluș deja s'a pus pe lucru și el lucră acum cu monete sunătoare și nesunătoare. Conștiința românului ortodocș va sta de aci încolo pusă în fața banului și banul este ochiul dracului. Terenul de acțiune e transplantat din centru prin comune, și va găsi teren mînos în unele părți, unde trebile bi-

## FOIȚA.

### Tesaurul dela Petroasa.

(Urmare.)

Dar, d-lor, îndată ce am întrevădit posibilitatea de a atinge un țel așa de ademenitor, m'am pus cu îndoiță ardoare la lucru; mi-am propus a da cărții mele asupra „Tesaurului dela Petroasa” caracterul, unei opere temeinice, în care originea, natura și chiar istoricul, pre cât se va putea ale Tesaurului, să fie lămurit prin istoria și analiza mai tuturor lucrărilor de aurărie și de argintărie artistică, despre care ne-au remas vorbire în autorii cei vechi, sau imagine pe monumentele antice, sau chiar și esemplare încă ađi existente.

Ast-fel, după ce am consacrat un capitol povestirii amănunțite a faptelor, ce au însoțit și au urmat descoperirea obiectelor dela Petroasa; după ce am înșirat felurile întâmplări mai mult sau mai puțin nenorocite, prin care acele obiecte au trecut până la restaurarea destul de nemerită, ce li s'a făcut în anul trecut; după ce, ăic, am spus acolo pe larg cele ce am resumat acum în câteva cuvinte spre amintirea dv.; apoi am luat d'a rëndul fie-care din bucățile rămase în ființă și cu multă răbdare, — dar nu fără de plăcere pentru mine și sper cel puțin,

asemenea pentru cetitori, — am întrebat pe scriitorii antici și chiar pe poeții și cronicarii mediului ev, ce pot ei să spună despre obiectele de acelaș fel întrebuințate sau păstrate pe timpul lor, am cercetat ce anume vase și giuvele de aceeași natură se mai vîd reproduse pe monumente antice de sculptură și pictură; am alăturat descrierea și forma aurăriilor din muzeul nostru cu ale altor aurării și argintării antice de prin muzeele străine; am studiat cu deamănîntul, în decursul secolilor și în întinsul țărilor din vechime, toate motivele ornamentale, cari împodobesc și caracterizează bucățile aflate și păstrate la noi; și astfel, din acest studiu variat și complet, — întru care nu me opresc a ăice, că n'am cruțat osteneală și n'am ocolit nici o dificultate, — am cercat să reconstituiesc, pe tărîmul archeologic al țerei noastre, ca și o istorie a artelor ei din vechime, cuprinsă și înălțuită într'un conspect general al industriilor aurăresci și argintăresci, dealungul întregii antichități europene și asiatice.

Aceasta programă largă a lucrării mele m'a și determinat a-i lăfi titlul. Spre a-l face să corespundă cu conținutul cărții l'am liberat într'astfel: „Tesaurul dela Petroasa” „Istoricul și descrierea lui.” — „Studii asupra aurăriilor și argintăriilor antice.”

Aceste studii, de altmîntrelea, erau pentru mine cu atât mai ademenitoare, cu cât me simțiam pășind într'ensele pe un tărîm foarte puțin exploatat. Îmi

plăcea, deci, cu deosebire de a aduce în vederea erudițiunei europene un element de archeologie generală aproape nou sau — în ori ce cas — nu încă coordonat, pe când tot deodată îi puneam sub ochi un nestimat tesaur al țerei și al muzeului nostru.

În jurul unui măiug de aur și de petri scumpe, cum este tesaurul nostru, m'am silit tot mereu să aduc, spre a-l propti mai tare și mai temeinic, spre a-l face să răsără mai luminos, sute și mii de petroae și de petricele, adunate din istoria artelor antice; pe acestea le aștern și le așed astfel, încât toate împreună să formeze un monument consacrat artei industriale a aurăriilor din vechime, monument care va purta pe creștetul seu acea neprețuită pozoabă, ale căror rămășițe strălucesc ađi în colecțiunea noastră de antichități naționale.

Mi e teamă, domnilor, să nu ve obosesc aducîndu-ve la cunoștința măcar și câteva fapte din nenumăratele constatări interesante, ce am avut norocul a face în cursul lungilor mele cercetări. Numai atunci însă ați putea să prețuiți, cât de bogată este, pe nesciute, chiar și istoria archeologică a României.

V'ași vorbi, bunăoară de minunatele vase, ce s'au descoperit dela 1808, într'un mormînt de pe malul Prutului, la Conțesci în ținutul Dorohoi, și cari ađi se află păstrate în muzeul Ermitagiului imperial din St Petersburg. V'ași arăta, pentru prima oară reproducă în desemn și scrupulos descrisă în

sericei noastre sunt puse în mâni nedibace, ca să poată susține lupta ce s'a inaugurat sub numele de cultură. Trebuie ca cel mai competent for, sinodul arhidieceșan, să fie cu destulă energie de a pune mâna pe rană — dacă e, ca ea să nu devie nevindecabilă mai târziu în dauna bisericii noastre, în dauna credincioșilor și în dauna reputației poprii sinodului, pentru a cărui existență biserica aduce jertfe.

Fie ca aceste rânduri purcese nu din reutate, ci din interesul curat al bisericii noastre, se afle resunetul dorit în inimiile celor chemați de a salva interesele bisericești. Dr. St....

### Revista politică.

Toate jurnalele și cercurile diplomatice sunt preocupate de un incident, ce s'a întâmplat la frontiera franco-germană. Comisariul de graniță francez la gara din Pagny lângă Moselle, Schnaebler, a fost arestat de poliția germană. Arestarea acestui bărbat a produs multă senzațiune, deoarece relațiile dintre Franța și Germania sunt de așa, încât și cel mai mic incident, încă poate avea urmări funeste pentru una din aceste două puteri.

La început erau mai multe versiuni, referitoriu la arestarea lui Schnaebler; unele susțineau, că acest bărbat a fost arestat pe teritoriul german, altele: că a fost arestat pe teritoriul francez. După o depeșă din Paris însă procurorul general din Nancy a constatat, că arestarea s'a făcut pe teritoriul francez. Gautsch, comisariul german de poliție în Ars lângă Moselle a trimis lui Schnaebler mai multe scrisori, prin care îl invita să vină la frontieră spre a conferi oficial. Comisariul francez s'a înfățișat de două ori la punctul predestinat de întâlnire, însă nu întâlni pe nime, a treia oară făcând câțiva pași pe pământul german, când se întâlni d'odată cu un individ necunoscut, care începu a povesti. Pe neașteptate năvăli însă necunoscutul asupra lui și în acel moment îi veni în ajutor și o altă persoană, care alerga din vile din apropiere. Schnaebler însă un om robust îi trânti la pământ și se retrase pe teritoriul francez. Năvălitorii îl urmăriră, ear el le arătă cu degetul granița franceză; ei însă infuriati începură a-l ataca vehement și a-l țira apoi pe teritoriul german, unde îl legară, ear după amezi a fost transportat la Metz.

Judecând după modul, cum s'a făcut arestarea aceasta, se presupune, că ar fi fost o cursă la mijloc; pân' acum însă domnesce liniscă atât în Franța, cât și în Berlin asupra acestui incident și se înțelege, că până nu se vor da deslușiri în această privință, o apăsătoare imparțială a acestui fapt este imposibilă. Aceasta și este cauza, că foile germane nu îndrănesc să se pronunțe în cestiune, nici chiar „Nord deutsche Allg. Zeitung.“ Numai „National Zeitung“ — spune, că acest eveniment anevoe va conturba echilibrul, totuși sfătuiesc pe presa franceză să accepte, până ce se va lămurii situațiunea. — După cum scriu jurnale de Paris, vestea despre arestarea comisariului francez a fost primită cu cea mai mare linișce și sânge rece din partea regimului francez. Jurnalele franceze declară deocamdată, că nu vor comenta acest caz, până ce nu vor sosi sciri oficiale. Unele foi franceze atribue d'ocamdată aceasta întâmplare mai mult nepriceperii și nebuniei polițiștilor germani. Regimul francez d'asemenea e cu mare precauțiune, el s'a

mărginit a supune numai unui interogatoriu pe prefectul despărțământului Meurthe-et-Moselle, care a venit la Paris; ear pe procurorul general al republicei și pe procurorul din Nancy i-a încredințat cu cercetarea incidentului. După cum scrie organul prezidențial Grévy, jurnau' „Paix“, guvernul francez a cerut deslușiri la Berlin; depeșă adresată la Berlin urgează lucrul, deoarece cu cât se va trăgăna mai mult, cu atât agitațiunea crește.

„République Française“ se exprimă astfel: Vestea a produs mare senzațiune. Ori cât de mare ar fi ea însă, noi ne abținem de ori ce comentare până la sosirea scirilor oficiale. Și secolul al XIX încă crede, că trebuie să așteptăm, până se va lămurii misterioasa afacere. Un alt jurnal parisiian scrie: Sunt multe persoane, cari se nisuesc a păstra liniște și sânge rece, sunt însă mulți bărbati politici, cari în acest incident prevăd resboiul; sunt unii diplomați, cari dic, că aceasta întâmplare e un serios simptom, că resboiul va izbucni în curând; și și dacă n'ar izbucni din acest incident, totuși el este începutul unui șir de provocațiuni, cari în sfârșit vor aduce conflictul. „Gaulois“ scrie: Voesce Bismarck pacea, îndată va dispăre neînțelegeria, voesce resboiul, aceasta este o slabă provocațiune. Un bărbat așa de mare nu se poate să se folosească de mijloace atât de indejosoare.

Desbaterile în parlamentul prusian asupra proiectului bisericesc decurg foarte vehement, obiecțiuni, modificări și combateri incurg din toate părțile. Cancellariului german e foarte neliniștit și ia parte în continuu la ședințe. De mult timp nu s'a mai observat ca principele Bismarck să amenințe cu repășirea sa, dacă nu vor merge toate pe placul lui.

Pare că această amenințare — dic foile germane — se mărginesc numai la oficanții sei, dar ea a făcut mare senzațiune în cameră. Asupra căroră, se întreaba deputații, sunt îndreptate amenințările? Asupra partidei guvernamentale în genere și adecă asupra conservativilor radicali și asupra liberalilor conservativi, pe cari numai cu multă trudă i-a câștigat pentru proiect; sau asupra național-liberalilor în special, cari nu numai că nu aproabă, dară combat din răspuțeri proiectul? — Conte Schverin a pretins ca parlamentul să respingă acușățiunile și vorbirea cancellariului; infocatul Gerlach strigând în ședință: „Liberalismul ne perde;“ stăruiesc din toate puterile pentru proiect.

După încheierea jurnalului am primit din Caransebeș cu datul 25 Aprilie următoarea

### Telegramă:

*Caransebeșul e în mișcare ca nici când. Diecesa toată e în haină festivă, în dispozițiunea cea mai srbătorească din incidentul iubileului Prea Sântiei Sale episcopului Ioan Popasu de 50 ani ai preofiei Sale. Eri seară conduct de facile impunătoriu. Imnul cântat de toate corurile. Ați archiereul iubilariu fu condus cu pompă rară la catedrala unde Prea Sântia Sa episcopul Aradului Meșian, celebră cu asistință strălucită sânta liturghie. Urmă prezentarea numeroaselor deputațiuni. La 3 oare prânzul festiv, în frunte Ilustrul iubilar. La 300 oaspeți, mulți din fruntașii dieceșei, preoți și mireni. Bucuria e generală. De seară corurile dau concert festiv.*

foile tipărite, ce stau aci dinaintea mea, o tavă rotundă de argint, găsită tot acolo și mare tocmai cât sinia noastră cea de aur dela Petroasa. Dar aceea este împodobită pe margini cu scene de vânătoare, precum este și frisa celui mai frumos din sacrofațiile de peatră din muzeul nostru național.

Vași mai dovedii cum verige sau alcale de aur, ca cele din comoara dela Petroasa, se dăruiau de împărații bizantin, goților grutungi din părțile noastre. Aceasta ne-o spune cronicariul grec Zosim. El ne povestesc, că împăratul Teodosie cel mare, după ce cufundă în apă un numer însemnat din micile luntri, în care goții veniau noaptea decindea, ca să-i atace flota de pe malul stâng al Dunării, iertă pe barbarii ce mai rămăsesse cu viață, le dete locuri, ca să se așeze în Scitia-mică sau Dobrogea noastră, pe lângă cetatea Tomis sau Constanța, și îi dăruie chiar pe toți cu brățări de aur. Dar mărinimia împăratului nu schimbă firea neastâmpărată a goților. În cetate comanda Gerontios, un căpitan grec foarte inimos, îndrăzneț și nu prea mult răbdător. Barbarii îl amenințau, îl necăjiau și-l zădăriau tot mereu. Într-o zi el dete năvală într'ânși, îi răzbi, îi prinse robi și le luă toate darurile împărătesci. Însă la Constantinopole, zavistia curtezanilor arunca vina asupra lui Gerontios; îl acuzară, că a jăfuit pe colonii autocraților. Ca să scape de grea osândă, bietul viteaz căpitan fu silit să mitească pe eunucii curții cu verigele de aur imprătesci, luate cu voinicie dela goți.

Pentru fie care din obiectele dela Petroasa a-și putea să ve aduc sumă de dovești despre rolul însemnat, ce au jucat asemenea obiecte prețioase în istoria popoarelor antice, și mai ales în aceea a barbarilor, cari în primii secolii ai creștinismului s'au perfirat și s'au strămutat din Rusia în România, de aci în Tracia, în Panonia, în Noric, în Vindelicia și în Reția, apoi în Italia, în Gallia în insulele Britannie, în Spania și pe coastele africane, tot atât cât și în inima Germaniei și în peninsulele scandinave.

Pretutindeni unde oardele lor călătoare colindau, pustiind, pretutindeni ele semănau în urmăle prin ascuțitori, rămășițe din acea artă originală, învățată și practică de ei mai întâi pe malurile Mării Negre și ale Dunărei, în Schitia și în Dacia.

Acești barbari duceau astfel cu sine iubirea și trufia scumpelor podoabe de trup și lucsul vaselor de oaspeți. Aurul, argintul și petritele scumpe erau pentru dăruirea ceea ce marmurile sculptate și tablele de lemn zugrăvite, vasele turnate în bronz și grațioasele olării și statuetele de lut fusese odinioară pentru eleni și romani. Pentru barbari, negreșit, erau egali cu Fidias și cu Apele, argintarii nomați, cari au făurit, după gusturile lor, tavele și ibricele, căldărușele și colanele, brățările și pafalile (fibulele) dela Petroasa, în fine tot greul avut al „clocii noastre cu puii de aur.“

Deci, nu va fi, o pagină stearpă a anelelor țării aceea, în care se vor înscrie toate noțiunile de

### Sinodul arhidieceșan.

Ședința I, ținută la 12/24 Aprilie a. c.

Conform convocării făcute prin circulariul archiepiscopesc de dto 23 Martiu a. c. Nr. 2034 Pres. după săvârșirea sf. liturghii în biserica din cetate de aici oficiată prin Esc. Sa P. S. Domn archiepiscop și metropolit Miron Romanul, asistat de Preacuv. Sa dl. a. chimandrit Dr. Il. Pușcariu, ases. cons., Preacuv. Sa dl. Nicanor Frateșiu, secret. cons., P. O. D. D. protopresbiteri: I. Hannia, direct. sem., Z. Boiu, ases. cons., S. Popescu, prot. de protodiaconul Dr. I. Crișian, prof. sem., diaconul ceremonial archid. Sergiu Medean, funcț. cons. și diaconul G. Drăgan, și după chemarea ducului sfânt, deputații sinodali adunați într'un număr considerabil s'au întrunit în sala seminarului „Andreian“ destinată pentru ședințele sinodale, unde în scurt timp s'a înfățișat și Escel. Sa Preasântul Domn archiepiscop și metropolit, fiind întâmpinat la intrarea în sală din partea deputaților cu un viu „să trăiască.“ Ocupând locul presidial și bineventând pe domnii deputați, deschide sesiunea ordinară a sinodului arhidieceșan pentru anul curent prin o cuvântare cam de următorul cuprins:

„Cu ajutorul lui Dumnezeu, ne aflăm eară întruniți în sinodul arhidieceșan, care este regulatorul afacerilor noastre în cele administrative ale bisericești. Din an în an tot mai multe probleme ni se prezintă spre deslegare. Până acuma ne a succese ca în bună înțelegere să deslegăm multe și grele probleme în viața noastră bisericească. Sperez, că și în viitoriu tot în bună conțelegere vom rezolvii și altele, care ni se vor prezenta ca obiecte ale consultațiilor noastre sinodale.

Salutându-ve din inimă, Stimaților Domni, iubitorilor frați, iubitorilor fii sufletesci, prin aceasta declar de deschisă sesiunea ordinară a anului acestuia, care este cea din urmă în periodul al VI al sinodalității noastre.“

Președintele archiepiscop denușce de notari interimali pe următorii deputați: Nicanor Frateșiu, și I. Danciu din cler; ear pe Dr. N. Olariu, S. Dragomir, Mateiu Voileanu și Pompiliu Pipoș dintre mireni.

Președ. notifică sinodului, că în locul vacant, prin depunerea mandatului a deputatului din cercul electoral XII al Clușului, I. Slavici, apoi în cel devenit vacant prin trecerea din viață a deputatului din cercul electoral XIII al Solnocului, Stefan Tămaș s'a efectuit alegerile, și provoacă deci pe aleșii deputați ai numitelor cercuri să se prezenteze credenționalele.

Dr. Remus Roșca și Iosif Pușcariu își prezentează credenționalele.

Constatându-se, că deputații sinodali sunt prezenți în număr preste jumătate din totalitatea celor verificați: Sinodul se declară capabil a lua concluse valide.

Se pune la ordinea zilei constituirea biroului sinodal, și se aleg de notari: Nicanor Frateșiu și Ioan Danciu din cler; ear Dr. Nic. Olariu, Dr. I. Mihu. Mateiu Voileanu și Pompiliu Pipoș dintre mireni. De notariu general presidiul denușce pe Nicanor Frateșiu.

Punându-se la ordinea zilei alegerea comisiunilor permanente provădute în § 9 din regulamentul afacerilor interne, ședința se suspende pe 10

industrie artistică, de limbistică, de mitologie, ba și chiar de istorie politică și de usuri sociale, care reies din studiul minuțios și adereit, ce me ocupă. Și dacă, lucrând încă vr'o doi trei ani la publicarea lui, în urma a două-deci și mai bine de ani de pregătire — voi cuprinde acest studiu, precum am gând și dorință, în trei mari volume, din care primul numai este acum abea pe sfârșit\*) sper, că într'ensele nu se vor găsi superfluități. Chiar și dacă la prima iveală unele desvoltări s'ar păre a fi adause prisoitoare, cetitorul curând va vedé că și chiar acele tind în totdeauna, în mod mai mult sau mai puțin direct, la consemnarea, la elucidarea și la dovedirea unui fapt cătuși de mic atingător de antichități, de vechia istorie, de usurile și chiar de limba patriei noastre. Aceasta a fost și este pururea a mea tendință, a mea preocupare.

(Va urma.)

\*) Publicarea cărții mele, începută în mai multe rânduri și adeseori întreruptă din cauze feliurite, urmează acum regulat de vr'o dece luni încoace. O astfel de tipărire îngrijită, covârșind cu mult slabele mijloace, de cari a-și fi putut dispune însumi, îmi fac o plăcută datorie, în aceste rânduri, adause la cele ce am rostit în sinul academiei a aduce mulțumirile mele cele mai vii și sincere, pentru înlesnirile, ce mi-au făcut succesiv întru aceasta pe timpul trecerii lor prin ministerul instrucțiunei publice, amicii și colegii mei din Academia română dd. Maiorescu, Aurelian și Urechii, precum și titularul actual dl. Dim. Sturdza.

minute, ear după redeschiderea ședinții se aleg 6 comisiuni astfel :

I. Comisiunea verificatoare: Ioan Rațiu, Ioan Papiu, Parteniu Cosma, Eugen Brote, Anania Moldovan și Rubin Patița.

II. Comisiunea organizatoare: Nicolau Cristea, Ioan Hannia, Dr. Ilarion Pușcariu, Iacob Bologa, Dr. Aurel Brote, Parteniu Cosma, Iosif Pușcariu, Elia Măcellariu și Ioan de Preda.

III. Comisiunea bisericească: Ioan Gall, Vasiliu Roșescu, Galacteon Șagău Gherasim Candrea, Ioan Bechnitz, Alecsiu Olariu, Iosif Orbonaș, Dr. Absolon Todea și Petru Truța.

IV. Comisiunea scolară: Zacharia Boiu, Dr. Nicolau Maier, Ioan Popescu, Ilariu Duvlea, Ioachim Fulea, Simeon Muntean, Stefan Iosif, Ioan Popea și Dr. Remus Roșca.

V. Comisiunea financiară: Romul de Crainic, Ioan Petric, Alecsandru Tordășan, Georgiu Dănilă, Petru Gligor, Ambrosiu Bârsan, Rubin Patița, Ioan cav. de Pușcariu și Ioan Șandru.

VI. Comisiunea petiționară: Vasiliu Dămian, Iuliu Dan, Dr. Ioan Moga, Nicolau Cosma, Petru Ciora Ioan Zachariă și Simeon Dragomir.

Președintele aduce la cunoștință sinodului, că diecesa suroră a Caransebeșului astăzi serbează jubileul de 50 de ani ai preoției Preasfântiei Sale Domnului episcop diecesan, Ioan Popasu, și crede, că exprimă dorința tuturor, când invită pe Venerabilul Sinod, că având în vedere, că Preasfântia Sa este un fiu al archidiecesei, care aici și a primit taina preoției, aici a funcționat ca protopop și a trecut prin toate gradele ierarhice până la rangul de archimandrit, când fu denumit de episcop în diecesa Caransebeșului, sinodul să și exprime simțimentele de bucurie pe oareși care cale potrivită, dorindu-i ca atotputernicul Dău să-l mai conserve încă mulți fericiți ani spre binele bisericeii.

Deputatul Parteniu Cosma face propunerea, că încă din ședința de astăzi să se trimită o telegramă de felicitare, și pentru concipiarea telegramei, — ce se concrede biroului — să se ridice ședința pe câteva minute — Se primesce cu unanimitate.

După redeschiderea ședinții

Sinodul decide a se trimite o telegramă de felicitare (vezi textul sub titlul „Felicitări.”)

Se prezintă actele electorale, din cercul electoral XII al Clușului, în care este ales de deputat mirean Dr. R. Roșca și din cercul electoral XIII al Solnocului, în care este ales de deputat mirean Iosif Pușcariu.

Se predau comisiunii verificatoare.

Se prezintă următoarele esibite:

a) raportul general al consistoriului archidiececesan plenariu;

b) raportul cons. arch. referitoriu la concludul congresual, prin care se explică, că alinea a 2-a din § 112 a stat. org. despre gradul al VI de sânge și al IV de cursie sunt a se înțelege inclusive;

c) raportul cons. arch. referitoriu la concludul congresual prin care se normează: cine poate fi membru al sinodului protopresbiterial;

d) raportul consistoriului archidiececesan referitoriu la introducerea regulamentului provisoriu pentru procedura în cauze disciplinare;

e) raportul cons. arch., prin care se transpune concludul congresual, referitoriu la sistemizarea postului de vicariu-archiereu;

f) raportul consistoriului archidiececesan despre moartea asesorului onorariu, Ioan Predoviciu;

g) raportul consistoriului archidiececesan despre depunerea mandatului de deputat sinodal și în urmă revocarea depunerii mandatului a deputatului I. Gall;

h) raportul consistoriului archidiececesan despre devenirea în vacanță a cercului electoral al XV al Târnavelor în urma promovării de diacon a deputatului Dr. I. Crișian;

i) raportul cons. arch. despre devenirea în vacanță a unui ases. onor. mirean în senatul scolar în urma promovării de diacon a asesorului onorariu Dr. I. Crișian.

Toate se predau comisiunii organizatoare.

Se prezintă mai departe următoarele esibite:

a) raportul general al consistoriului archidiececesan ca senat strins bisericesc;

b) raportul cons. archid., prin care se transpune concludul congresual, referitoriu la înființarea unei academii teologice pentru clerul din întreaga metropolie.

Se predau comisiunii bisericesci.

De asemenea se mai prezintă esibite:

a) raportul general al consistoriului archidiececesan ca senat scolar;

b) raportul cons. archid., prin care se transpune concludul congresual, referitoriu la înființarea unui institut preparandial de fete cu internat;

c) raportul consistoriului archidiececesan, prin care se recomandă spre aprobare „Geografia pentru

scoalele medii” de Dionisiu Făgărășan și Silvestru Moldovan;

d) raportul consistoriului archidiececesan prin care se recomandă spre aprobare: „Geografia în scoalele populare” de Dionisiu Făgărășan și Silvestru Moldovan;

e) raportul consistoriului archidiececesan, prin care se recomandă spre aprobare manualul: „Curs practic pentru limba maghiară” de I. Müller.

f) cererea stipendistului Petru Span pentru un ajutoriu de 200 fl., spre a putea asculta cursul de vară pentru lucrul de mână în Lipsca.

Se predau comisiunii scolare.

Se mai prezintă esibite:

a) raportul general al consistoriului archidiececesan ca senat episcopesc;

b) raportul consistoriului archidiececesan referitoriu la contribuirea pentru susținerea organismului metropolitan;

c) raportul consistoriului archidiececesan, prin care se așterne concludul congresual, referitoriu la încasarea cuotelor dela eparchii pentru susținerea organismului metropolitan;

d) raportul consistoriului archidiececesan, referitoriu la concludul congresual, de a se lua în bugetul anului 1888 o provisiune de 800 fl pentru susținerea organismului metropolitan;

e) raportul consistoriului archidiececesan pentru a se șterge unele pretensiuni, ce le are fondul seminarului „Andreian” la baronul Récsy Ádám și fondul „Francisc Iosefin” la Kenderesy Zsigmond;

f) raportul consistoriului archidiececesan pentru a se șterge pretensiunea la erede de debitorului după contele Bethlen Gábor, fiind dubioasă;

g) raportul consistoriului archidiececesan, prin care se așterne cererea eforiei scoalelor din Brașov, pentru reducerea eventual ertarea percentelor după împrumutul de 10,000 fl.

Presidiul prezintă următoarele cereri de concediu:

a) a deputatului I. Petric pentru concediu de 3—4 zile.

b) a deputatului Ioachim Fulea pentru concediu de 8 zile.

c) a deputatului Ilariu Duvlea pentru întreaga sesiune.

d) a deputatului Dr. Nic. Pop pentru întreaga sesiune.

Fiind cererile motivate se dau concediile cerute.

În fine se prezintă următoarele petițiuni:

a) a învățătorului din Purcăreni Alecsiu Vișu, în cauza procesului lui disciplinar;

b) a comitetului parochial din Leschia pentru un ajutoriu pe seama parochului și a învățătorului;

c) a comunei bisericesci Poptelec, pentru întregirea postului de paroch.

Se predau comisiunii petiționare.

Ședința procsimă se anunță pe mâine la 11 oare a. m.

### Felicitări.

Sinodul archidiececesan, din incidentul jubileului Alteței Sale archiducelui Albrecht de 60 de ani de serviciu, din ședința de ieri i a adresat următoarea telegramă de felicitare:

*Archidieceasa gr. or. română din Transilvania, întrunită în sinodul seu anual se simte fericită a putea saluta pe Alteța Voastră imperială cu devoțiune la gloriosul Vostru jubileu de serviciu de 60 de ani, și și cu această ocaziune a da însuflețită expresiune neclătitei credințe și alipiri a poporului seu credincios către prea înalta Casă domitoare, precum și în special celei mai profunde venerațiuni către Alteța Voastră imperială.*

Textul telegramii trimise P. S. Domnului episcop Ioan Popasu este următorul:

*Archidieceasa Transilvaniei, păstrându Ve grațitudine perpetuă pentru cele ce ați făcut cu mare zel pe terenul bisericesc-cultural, Ve trimite prin sinodul seu întrunit astăzi, gratulări sincere la împlinirea unei jumătăți de secol, de când sunteți în cler; Ve urează viață fericită la mulți ani și cele mai bune rezultate în păstoria eparchiei, cu care emulăm în iubire și stimă pentru Preasfântia Voastră.*

### C. A. Rosetti.

Cu ocaziunea aniversării a doua a morții neuitatului C. A. Rosetti, diarul „Unirea” dă următoarea schiță din viața marelui democrat:

În ajunul războiului din valea Dunării dela 1877, când cei mai mulți oameni politici nu sciau, pe care cale să apuce, în consiliul cel mare, ținut la palatul domnesc, unii propuneau să se retragă armata la munți, alții să se ceară întrarea în țeară a austriacilor, numai singurul C. A. Rosetti a fost, care a susținut sus și tare, ca să primească tinăra armată botezul de foc și alături cu rușii să opereze independent sub drapelul național și sub comanda supremului comandant M. S. Carol I.

Ținându-se tot atunci o întrunire de deputați și senatori la „Hotelul Herdan”, C. A. Rosetti, combătând părerile de neparticipare la războiu, între altele a ținut și următoarele: „Astăzi națiunile nu-și mai câștigă și nu-și mai păstrează drepturile, stând și milogindu-se ca cerșitorul la răspântie, „cu căciula în mână.”

„La 1848 am fost de părere să ne batem spre a opri „întrarea rușilor. N’ați voit și numai lupta pomviorilor a „scăpat onoarea națiunii și ne-a dat temei, pentru ca în „esil să apărăm drepturile țerei. La 1854 am cerut să luăm „parte la lupta din Crimeea ca și Piemontul. N’ați voit și „ceea-ce a câștigat Piemontul după acel războiu, arată ce mare „greșală a-ți făcut. La 1859 preocupări mici au făcut să scă- „pați ocaziunea pentru împlinirea marelui noastre aspirațiuni, „pentru care va mai trebui să vărsați și oare de sânge ro- „mănesc. Acum la 1877, priviți ve în oglindă și coborân- „du-ve în conștiința voastră de români, nu ve vine să ve „scuipați în față?”

Obiecțiunile principale, ce i-se făceau, erau, că vom fi bătăuți. Rosetti însă reflecta cu o argumentațiune puternică; „că chiar bătăuți să fim, baetii nostri se vor bate bine și acest capital politic trebuie românimeii.”

Rosetti avea atâta încredere în plugarul român soldat, încât pe corpurile „dorobanți” puneă speranțe mai mari, decât pe armata permanentă. La trecerea oștii peste Dunăre, Rosetti era de față și ținuta dorobanților, cari până să defileze înaintea regelui veniau ținând fie-care nevasta de după cap, și copilașii de mână, părăsindu-i, numai când se apropiu de rege, Rosetti a declarat în fața întregului stat-major neîncredător: „Astia au să ne facă cinste.”

Acest cuvânt, care a fost confirmat prin fapte, dovedesce cât de mult și cât de bine cunoșcea Rosetti pe opincariul român, pentru care toată viața lui a luptat. C. A. Rosetti în căstuniile internaționale aparținea așa numiților politici reali. Căuta prin toate mijloacele și prin cel mai fin și dibaciu tact politic ca să folosească țerei și poporului român.

Într-una din zile, consulul unei mari puteri sondând pe Rosetti asupra aspirațiilor lui de unitate națională, Rosetti îi dăse:

„D-ta doresci ca țeara d-tale să fie mai mare, mai tare și mai fericită decât toate celelalte.”

„Negreșit.”

„Atunci ce te face să te îndoiesci, că eu n’as dori ace- laș lucru pentru țeara și poporul, din care fac parte?”

Când cu esposițiunea din Sibiu, Rosetti, fiind ministru de esterne și președinte al consiliului, ambasadorul Austriei se înfățișează la dânsul, cerându-i, să ia măsuri de rechemare a unui general român, care se afla în Transilvania și făcea agitație.

„Un general român în Transilvania, răspuse Rosetti, ve înșelați. Nici un singur general nu lipsesce din țeară.”

„Este generalul Davila, escelență,” afirmă ambasadorul.

„Generalul copiilor cu pușcă de lemn? Acela poate să lipsească. Nu cumva inspiră și el îngrijiri marelui împărații? Apoi acela e frances și d-ta scii bine, că francesii nu prea sciu bine geografia; el a vădut români aici, români acolo și vorbesce ca și când ar vorbi aici.”

Conversațiunea s’a încheiat aici. Ambasadorul a vădut, că era de prisos să mai stăruiască, și generalul Davila a rămas în Sibiu la esposițiune tot timpul concediului seu.

Nr. 560 presid. 1887.

### Apel.

Prejudețele, nenumăroasele greșeli și defectuoasele instituțiuni omenesci cauzează căderea morală și socială a mul-tora, deci este datoare societatea a se și îngrijii după putință de ajutorarea familiei lor, carea fără vina lor sufer în mi-serie, ca după ce societatea devine satisfăcută pentru vio-larea ordinii de drept, pe delincventul pornit spre îndreptare reintors în sinul seu, să-l primească, dându-i mână de aju-tor, ca să-i controleze conduita, ca celui cu purtare bună dar fără avere să-i ajute la un mod de traiu onest, să-l facă membru folositor al societății, și astfel însași societatea cel puțin în parte să satisfacă responsabilității, ce-i incumbe.

Pătrunși de spiritul umanitar al seculului nostru, ca-rele nisesce a sări într’ajutor spre vindecarea tuturor re-lor sociale, nu putem fi indiferenți nici față cu această pro-blemă, atât de nobilă, pe cât de ponderoasă în efectul seu, mai cu seamă dacă considerăm, că resolvirea nimerită a acestei probleme se manifestă în scăderea delincuenților re-cidivi, și astfel fără privire la altele, chiar și numai din punct de vedere al siguranței publice este destul de ponde-roasă, ca să se atragă toată atențiunea, și ca să se ve intere-sați de promovarea intereselor ei.

Asemenea problemă și-a impus „Reuniunea regnicolară pentru nobilitarea moravurilor” inițiată de judele curiei, ba-ronul Paul Sennyey, asemenea „reuniunile pentru ajutorarea condamnaților” constituite pe teritoriile mai multor tribunale din țeară.

Escelența Sa dl ministru de justiție, prin ordinațiunea sa din 26 Iunie a. trecut Nr. 18819 a încredințat pe sub-scrișii, adică pe presidentul tribunalului și pe procurorul de stat, ca să inițieze înființarea unei „Reuniuni pentru ajuto-rea condamnaților,” pe teritoriul tribunalului reg. din Sibiu, punându-ne în vedere, că încâtva este aplicat a asigura sub-sistiința reuniunii și prin scurs material din partea sa.

În urma acestui mandat, ve rugăm cu toată încrederea (pe toate oficiile de stat, municipali, orășenesci și comunale, alte corporațiuni, institute de bani și privați de pe teritoriul comitatului) ca luând în considerare scopurile umanitari ale reuniunii, să binevoiți a iniția o agitațiune estinsă în inter-esul înființândei „Reuniuni pentru ajutorarea condamnaților” pe teritoriul tribunalului reg. al Sibiului, și spre realizarea scopurilor salutare ale aceleia a câștiga cât de mulți membrii pe lista alăturată sub f. ear lista a o restituți subscrisului president de tribunal cel mult până la 15 Iunie a. c. ca să putem convoca cât mai curând adunarea constituantă, ca aceea să depună cauza în mâinile bărbaților sei de încredere

Observăm totodată, că cu considerare la situațiunea financiară nefavorabilă, am proiectat tacele de membri în sumă cât se poate de mică și adică:

- 1) membru fondator este, carele odată pentru totdeauna răspunde 10 fl. la cassa reuniunei;
- 2) membru ordinar, carele se obligă a răspunde în 3 ani consecutivi câte 1 fl;
- 3) membru ajutător, carele contribuie la scopurile reuniunei cu ori ce sumă mai mică.

Sibiu, în Aprilie, 1887.

János Sándor,  
president de tribunal.

Hatfaludy István,  
procuror de stat.

## Cestiunea Macedoniei.

Românul publică următorul articol:

În „Neologos” diarul grec din Constantinopol, apăruse luna trecută un articol, în care se vorbea de închiderea în temnița dela Monastir a dlui Apostol Mărgărit „demonul personificat, care a biruit toate pedecile și și a pus toate silințele pentru a întemeia și asigura românismul în Macedonia.”

Cu aceea ocaziune și în altele, pe care pressa greacă, fie din Turcia, fie din Grecia, fie din România, nu le perde nici odată, s'a agitat din nou cestiunea de a se sci a cui e Macedonia și cum trebuie să se lucreze la luminarea și propășirea ei.

Noi, partisanii hotărâți ai confederațiunii și fraternității balcanice, vedem cu durere, că confrății nostri greci, totdeauna, când discută o parte a acestei mari idei, adică cestiunea Macedoniei, uită cu desăvârșire principiul fundamental, care trebuie să fie recunoscut în toate părțile și în cestiunile ideii de adevăr nestrămutat, necontestat, de toți recunoscut.

Acest adevăr, care a triumfat în Italia (Italia este a italienilor), în România (Țeara Românească e a românilor), în Bulgaria (Bulgaria este a bulgarilor), în Grecia, (Grecia este a grecilor) și în fine pretutindeni, nu poate să nu triumfe, e peste legile frii, și puținții, și voinții omenesci, ea se nu triumfe și în Macedonia.

Prin urmare, îndată ce nu voim a recunoaște, că Macedonia este a macedonenilor, toate demonstrațiunile noastre fie ele cât de bine și cât de șiret înjghebate, nu vor avea temei, căci noi înșine vom sfărâma basa demonstrațiunii noastre.

Sunt români, sunt greci în Macedonia? Prea bine, pă-mântul e al lor și viitorul va fi al acelora din ei, cari în lupta vieții începută de principiile libertăților moderne, vor eși triumfători.

A pretinde însă, că românii nu există în Macedonia; că chiar de există, ei n'au dreptul la o cultură a lor națională; că preoții greci au puterea de a continua și adi prigonia românismului cu aceleași manopere tocite ale trecutului, este a sfărâma adevărul de mai sus, este a cere un lucru imposibil, este a întreține o agitațiune păgubitoare într-o provincie, care va deveni una din podoabele confederațiunii viitoare.

De ce se miră presa greacă, că există românism în Macedonia? Nu am înțeles și nu vom înțelege nici odată această mirare a confrăților nostri greci. Există românism în Macedonia, pentru că sunt și trăesc și vor trăi românii în Macedonia.

Pentru ce nu e românism în Englitera sau în Italia? pentru că nu sunt români acolo. Eacă toată cheia cestiunii.

Cât despre apelul, ce „Neologos” și alte organe grecesci fac guvernului imperial din Constantinopol, ca să dea ajutor episcopilor și preoților greci, în numele intereselor bine înțelese ale Turciei, noi scim din sorginte pozitivă, că la Poartă până și cel din urmă copist înțelege încotro bat aceste apeluri ale episcopilor și ale diariștilor din Galata și Fanar.

Mărgărit ca și Arboreescu, nu sunt nimic alta decât es-presiunea românismului. Ei pot fi închiși; românismul însă va trăi cu toate pedecile, ce i-se pun în cale, fie în Macedonia, fie într'alte părți.

Grecii ar trebui să se convingă frătesce de acest adevăr.

## Varietăți.

\* (Chirotonire.) În decursul sf. liturghii din Dumineca Tomii, Escelenția Sa, Dl arhiepiscop și metropolit a chirotonit întru presbiter pe diaconul George Drăgan.

\* (Denumire) Majest. Sa a denumit pe sub-judele dela jud. cerc. din Sibiu, Ferdinand Papist, de jude la judecătoria cercuală din Seliște.

\* Pentru ținerea în evidență a rezerviștilor ministrul de culte și instrucțiune publică a emis un circular către toți purtătorii de matricule ai diferitelor confesiuni, ca moartea rezerviștilor, precum și a militarilor rezervisti să o raporteze punctual an-tistiei comunale.

\* Regimentul „românesc,” adică regi-mentul de infanterie Nr. 31 (marele duce de

Mecklenburg Strelitz) va serba în luna lui Maiu în tabăra din Bruck aniversarea luptei dela Aspern, unde bravii români au secerat victorii. Cu ocaziunea acestei serbări se va sfinți stindardul cel nou al regimentului; principele de coroană precum și principeasa vor lua parte la serbare, fiind principeasa totodată nașa stindardului. Regimentul se află acum în garnisoană la Viena, unde se bucură de mare vață și cele mai mari simpatii.

\* (Pensionare.) Paul Biró presidentul tribunului din Cluș s'a retras în pensiune și de substituit în locul dînsului s'a denumit deocamdată Veres Akos.

\* Esercițiile cele mari de arme se vor începe pe la jumătatea a doua a lunii lui August și anume: esercițiile de brigadă la Orăștie, de divisiune (16 și 35 div.) la Turda. Esercițiile cavaleriei încep la 20 Sept. și țin 2 zile. La aceste manevre, la cari vor lua parte corpul al 12 și al 7-lea, vine și Maj. Sa la Deva. Petrecerea Maj. Sale aici va țină cinci zile.

\* (Proces de pressă.) Dl. Diamandi Manole președintele camerei comerciale și industriale din Brașov, a intentat proces de presă redactorului dela foaia „Székely Nemzet” din Sepsî-Sânt-Georgiu, pentru vătămare de onoare.

\* (Subscription pentru Eminescu.) — Mai multe eleve și mai mulți elevi ai scoalei de pictură din Iași, au constituit, dice „Noua Revistă,” un comitet cu laudabilul scop a aduna un fond, cu care să se înlesnească mijloacele de traiu distinsului poet și publicist, Mihail Eminescu. Pentru acest scop s'a și împărțit deja mai multe liste de subscripțiune, și nu ne îndoiim, că admiratorii lui Eminescu, al cărora număr e foarte considerabil, se vor grăbi a-și înscrie numele pe aceste liste și a oferi în același timp obolul lor.

\* Dl Mavrogheni ministrul plenipotențiar român la curtea din Viena a reposat în 20 Aprilie n. în Viena, în urma unei boale de plumăni. Cadavrul s'a transportat la Iași și s'a așezat în cripta familiară.

\* (Esposițiunea națională slovacă de manufacturi.) Reuniunea femeilor slovace „Zsivena” din Turóc-Szent-Márton va aranja o esposițiune de manufacturi, ce se va deschide la 3 August și va țină până la 1 Septembrie a. c. Obiectele esposițiunii vor fi: țesături populare, dantele, și diferitele porturi populare slovace. Scopul esposițiunii este perfecționarea și lățirea acestui ram din industria națională. Foile opoziționale maghiare din capitală desaproabă arangiarea de atari esposițiuni de caracter național, și-și exprimă părerea de rău față de guvern, că nu are în vedere tendințele separatistice ale naționalităților și le dă concesiune spre atari scopuri.

\* (Foc.) Ni se împărtășește dela Făgăraș, că în comuna Galați, Vineri în 10/22 cam pela ameați s'a escat un foc teribil, care în scurt timp a prefăcut în cenușe superedificatele la aproape 150 de gazde. Paguba e enormă, cu atât mai virtos, că partea cea mai mare a locuitorilor, fiind duși la țerg la Făgăraș, cei mai mulți, pe când s'au reîntors acasă, au aflat totul prefăcut în cenușă. Toată recunoscința pentru venirea într'ajutor o merită pomperii din Făgăraș și în deosebi miliția de acolo, care cu un adevărat sacrificiu a lucrat pentru stingerea și localizarea focului.

\* Ministerul reg. ung. de agricultură, industrie și comerț a provădut cu clausula de aprobare statutele modificate ale „Reuniunei de comerț și industrie din Brașov.”

\* (Congres de chirurgi.) În privința congresului din Berlin al chirurgilor germani se scrie din acel oraș la 2 Aprilie următoarele: Când acum câți-va ani doctorii Billroth și Wölfler (din Austria) au executat operațiuni asupra stomacului, s'a creșut că s'a atins deja limitele extreme ale artei chirurgicale. După de astăzi a arătat, că acum nu mai există nici un organ intern, la care să nu fi ajuns mâna chirurgului. Congresul s'a ocupat cu rezultatele favorabile obținute în operațiunile la stomach, ficat, bilă și rinichi. Până acum numai un organ rămăsese neatins — inima. Însă doctorul Stelzner povestesc astăzi, că a cercetat și inima unui om spre a scoate un ac ce și-l înfipsea acel om în stare de beție; omul a scăpat cu viață. D. Bergmann din Berlin a scos acum un an un ac din inima unui individ. Nu mai puțin interesant a fost cazul cu un mănăitor de lemn. Medicul i-a deschis stomacul și a scos vr'o douăzeci de bucățele de lemn, lungi de 9—10 centimetre. Acest om — un deliuent, — înghițind din nou lemne doctorul a căutat să-i tae pofta, deschizându-i încă odată stomacul.

\* (Un hoț.) — O foaie francesă povestesc următoarele:

Proprietariul unei grădini se mira într-o zi văzând, că îi periseră morcovii adunați și puși într'un coș. El luă la răspundere pe grădinariul său, care îi răspunse că nu știe nimic și că trebuie să se așeze la pândă, spre a putea vedea cine este hoțul. Așa făcură. După cât-va timp zăriră pe cânele de curte, eșind din grajd și ducându-se drept la coș, din care luă în gură un morcov. El îl urmăriră; cânele intra în grajd, dând din coadă, și întinse morcovul unui cal, tovarășul său de noapte. Grădinariul mănios voi să bată cânele, dar proprietariul îl opri. Cânele tot căra până ce golî coșul. De mult timp cânele hrănia ast fel pe calul său favorit; la al doilea cal nici nu se uita.

\* După anuariul statistic în anul 1885 din 866,696 de tineri din cele trei clase de etate, chemați la asentare s'au aflat destoinici 110,591; în anul 1884 s'au aflat 120,047 și în anul 1883, s'au aflat destoinici 143,480. Așa dar degenerarea corporală progresează mereu; factorii, ce o alimentează sunt rachiul cel mult, sărăcia și lucrul prin fabrici.

\* (Bibliografic.) **Protocolul congresului național bisericesc** ordinar al metropoliei românilor greco orientali din Ungaria și Transilvania, intrunit la Sibiu în 8/20 Iunie 1886 a eșit de sub tipariu în edițiunea metropoliei și se poate procura cu 1 florin v. a. Acest protocol este tipărit pe 366 pagine și cuprinde: Protocolul ședințelor I—XIX. Apoi cu acelușe: a) convocarea congresului; b) cuvânt presidial de deschidere; c) raportul general al consistoriului metropolitan, ca senat strins bisericesc; d) raportul general al consistoriului metropolitan din ședința plenară; e) reprezentațiune în cauza proiectului de lege privitoriu la regularea învățământului în gimnasii și în scoalele reale; f) reprezentațiune pentru modificarea proiectului de lege despre scoalele medii, prelucrat de comisiunea școlară a casei reprezentanților Ungariei; g) reprezentațiune în obiectul revindicării fondului de pensiune pentru învățători poporali confesionali; h) reprezentațiune pentru revindicarea caracterului confesional al scoalelor populare din fostul confiniu militar bănățean; i) raportul general al consistoriului metropolitan, ca senat școlar; k) raportul general al consistoriului metropolitan, ca senat episcopesc; l) regulament pentru procedura judecătorească în cauzele disciplinare în metropolia gr. or. română; m) raport general despre administrarea fundațiunii lui Gojdu în anii 1881 până 1884; n) testamentul lui Emanuil Gozdsu; o) reprezentațiune în obiectul literilor fundațiunii lui Gozdsu; p) literalele fundatiunale ale fundațiunii lui Gozdsu.

— „Imn Festiv” (poesie de Z. Boiu,) compus pentru cor miest și dedicat P. S. părintelui I. Popasu, episcop al Caransebeșului, cu ocaziunea iubileului de 50 de ani ai preoției sale, de profesorul sem. George Dima, a eșit de sub tipar în editura compositoriului.

— „Școala și familia” foaie pentru părinți și învățători Nr. 1, anul II, Brașov 1/13 Aprilie 1887. Eșe de 2 ori pe lună. Redactori Ioan Popea și Andreiu Bârsean. Cuprinsul: Cătră cetitori. — Însemnătatea creșterii în familie și influința ei asupra vieții popoarelor. — Cum are să facă învățătorul pe elevi din anul I de școală cunoscuți cu noțiunea „proposițiune”. — Învățătorilor români (poesie.) — Bibliografic. — Diverse. — Abonamentul: pe an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 60 cr.; 1/4 an 1 fl.

Aceasta foaie implinesce un gol de mult simțit la noi. Ea are menirea de a fi un povățuitor credincios al părinților și învățătorilor pe calea creșterii și învățământului. Persoanele dlor redactori ne dau garanță, că aceasta foaie se va țină la înălțimea chemării ei. O recomandăm cu căldură spriginului tuturor părinților și învățătorilor doritori de înaintarea neamului românesc.

— Emilio Castelar et la Question Armenien — Article 61 de traité de Berlin de 1878: La sublim Port s'engage a réaliser, sans plus de retrad les améliorations et les réformes qu'exigent les besoins locaux dans les provinces habitées par les Arméniens et a garantir leur sécurité contre de Circassiens et les Kurdes. etc. etc. — Paris, société anonyme au capital de six millions, Rue Bergère, 20.

— La question d'Orient și la France, letre A. M. Georges Clémenceau par M. N. Senlesco. Prețul 1 franc. Librarie de Eduard Duchemin, 18 rue Soufflot, 18. — Aceasta lucrare e foarte interesantă și e în formă de epistolă, arătând rolul României în Orient.

## Loterie.

Sâmbătă în 23 Aprilie 1887.

Buda: 55 61 88 2 34

Editura și tipariul tipografiei archidieceșane.

Redactor provisoriu: Dr. Remus Roșca.